

**Житомирський державний університет
імені Івана Франка
Соціально-психологічний факультет
Кафедра загальної, вікової та педагогічної психології**

**ТЕСТОВІ ЗАВДАННЯ
З КУРСУ
“ПСИХОЛОГІЯ ДИТЯЧОЇ ТВОРЧОСТІ”**

*Посібник для самостійної роботи
студентів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
спеціальності 012 Дошкільна освіта*

**Укладач: кандидат психологічних наук,
доцент Стахова О.О.**

**Житомир
Вид-во ЖДУ імені Івана Франка
2021**

УДК 159.98
ББК 88.4я73
З–15

*Рекомендовано до друку рішенням вченої ради
Житомирського державного університету
імені Івана Франка
(протокол №22 від 26 листопада 2021 року)*

Рецензенти:

І.А. Гречуха – кандидат психологічних наук, доцент кафедри психології Поліського національного університету;

Г.А. Гайдукевич – кандидат психологічних наук, доцент кафедри психології Житомирського інституту Міжрегіональної Академії управління персоналом;

І.М. Тичина – кандидат психологічних наук, доцент кафедри соціальної та практичної психології, декан соціально-психологічного факультету Житомирського державного університету імені Івана Франка

Тестові завдання з курсу “Психологія дитячої творчості”: Посібник для самостійної роботи студентів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 012 Дошкільна освіта / Укладач: О.О. Стахова. – Житомир: Вид-во ЖДУ імені Івана Франка, 2021. – 34 с.

У навчально-методичному виданні представлено тестові завдання з освітньої компоненти “Психологія дитячої творчості”. Запропоновані тести, які можуть використовуватись майбутніми фахівцями як для самоконтролю знань протягом семестру, так і при підготовці до іспиту, орієнтовані на визначення досягнутого рівня знань студентів із усіх тем окресленої дисципліни, що дозволить кожному здобувачу вищої освіти перевірити, наскільки сформованими є його уявлення про предмет зазначеної освітньої компоненти, структурну організацію творчості, її види, методи психологічного дослідження особливостей творчої діяльності дитини та інтерпретації його результатів, засоби активізації творчого потенціалу дошкільника.

Наведені матеріали до самостійної та індивідуальної роботи призначені для майбутніх педагогів і психологів, викладачів, а також для усіх, хто цікавиться психологією, зокрема дитячої творчості.

УДК 159.98
ББК 88.4я73
З-15

© Стахова О.О., 2021
© Вид-во ЖДУ імені Івана Франка, 2021

ЗМІСТ

Вступ.....	4
Інформаційний обсяг навчальної дисципліни “Психологія дитячої творчості”.....	5
Модуль I. Теоретичні засади вивчення психології дитячої творчості	7
Тема 1. Предмет і завдання психології дитячої творчості.....	7
Тема 2. Історія розвитку досліджень творчості в психологічній науці.....	9
Тема 3. Поняття про творчий процес та його психологічна характеристика.....	12
Тема 4. Психологічні особливості творчої особистості.....	15
Тема 5. Становлення творчої особистості дитини.....	18
Тема 6. Види дитячої творчості.....	21
Модуль II. Психологічна діагностика та активізація дитячої творчості.....	24
Тема 7. Методи дослідження дитячої творчості.....	24
Тема 8. Засоби активізації дитячої творчості.....	27
Рекомендована література.....	31

ВСТУП

Інтеграція України у загальноєвропейський освітній простір актуалізує питання адаптації національних закладів вищої освіти до європейських критеріїв, механізмів і методів оцінювання якості професійної підготовки студентів. Виникає необхідність у новому підході до вимірювання знань майбутніх фахівців та створенні умов для широкого впровадження інструментально-вимірjuвальних технологій оцінки освітніх досягнень. Відтак, дедалі популярнішим в Україні стає тестовий контроль знань, умінь і навичок майбутнього фахівця.

Характерна для тестування велика кількість питань, що пред'являються за обмежений час, дає можливість охопити широку сферу інформації, а також зафіксувати рівень стійкості знань у процесі їх актуалізації в умовах часового дефіциту й нестандартної постановки питання.

Наведені у даному збірнику тестові завдання орієнтовані на визначення досягнутого рівня знань студентів спеціальності 012 Дошкільна освіта з курсу “Психологія дитячої творчості”, який має на меті озброєння здобувачів вищої освіти системою знань про психологічні особливості творчої діяльності дитини, передумови її виникнення й розвитку в ранньому, дошкільному віці, формування в студентській молоді практичних умінь і навичок дослідження та активізації творчого потенціалу особистості дитини.

Посібник побудовано за принципом програмованої перевірки знань з усіх логічно пов'язаних між собою розділів психології дитячої творчості. До нього увійшло 120 тестових завдань із восьми тем, кожне з яких передбачає вибір лише одного із запропонованих п'яти варіантів відповідей. Звернення здобувачів вищої освіти до тестування з даної освітньої компоненти дозволить кожному з них перевірити, наскільки повно засвоєний матеріал, що вивчається, та які питання вимагають до себе більш пильної, ретельної уваги.

Таким чином, не абсолютизуючи можливості тестування на фоні використання інших видів навчально-методичної роботи, ми вважаємо, що у разі грамотного, професійного підходу до розробки та застосування тестів вони можуть стати не просто способом контролю знань, але й невід'ємною частиною педагогічної системи, що об'єктивно оцінює та стимулює роботу студентів і викладачів.

ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ “ПСИХОЛОГІЯ ДИТЯЧОЇ ТВОРЧОСТІ”

Модуль I. Теоретичні засади вивчення психології дитячої творчості

Тема 1. Предмет і завдання психології дитячої творчості

Предмет і завдання психології дитячої творчості. Зовнішньопредметні та внутрішньопредметні взаємозв'язки психології дитячої творчості. Поняття про творчість та її структуру. Нейрофізіологічні механізми творчості. Творчість як біологічний і соціальний феномен.

Тема 2. Історія розвитку досліджень творчості в психологічній науці

Особливості античної психології творчості. Специфіка поглядів на проблему креативності в період Середньовіччя. Дослідження творчості мислителями епох Відродження та Просвітництва. Висвітлення проблеми творчості зарубіжними психологічними течіями ХХ ст. Системні підходи до вивчення творчості вітчизняними дослідниками.

Тема 3. Поняття про творчий процес та його психологічна характеристика

Особливості творчого процесу на різних рівнях психіки. Стадії (етапи) творчої діяльності. Форми прояву продуктів творчої діяльності.

Тема 4. Психологічні особливості творчої особистості

Поняття про творчу особистість. Взаємозв'язок інтелектуальності та креативності. Здібності в структурі особистості. Ознаки (рисни) творчої особистості. Типологія творчих особистостей.

Тема 5. Становлення творчої особистості дитини

Прояви творчості в дитячому віці. Значення уяви у творчій діяльності дитини. Фактори становлення творчої особистості дитини. Бар'єри на шляху реалізації творчого потенціалу дитини. Робота дорослих зі стимулювання дитячої творчості.

Тема 6. Види дитячої творчості

Види дитячої творчості. Особливості дитячого образотворчого мистецтва. Дитяче словотворення та неологізми як продукти стихійної творчої вербальної активності дітей. Розвиток творчих здібностей дитини в музичній діяльності. Значення творчого конструювання в дитинстві. Розвиток творчих здібностей дитини в умовах спільної гри.

Модуль II. Психологічна діагностика та активізація дитячої творчості

Тема 7. Методи дослідження дитячої творчості

Психодіагностика творчого потенціалу дитини. Основні методи вивчення творчої активності особистості дитини. Використання допоміжних методів для дослідження творчих здібностей дитини.

Тема 8. Засоби активізації дитячої творчості

Метод спроб та помилок. Мозковий штурм. Метод синектики. Метод фокальних об'єктів (МФО). Морфологічний аналіз винахідницьких задач.

ТЕСТОВІ ЗАВДАННЯ

Модуль I. Теоретичні засади вивчення психології дитячої творчості

Тема 1. Предмет і завдання психології дитячої творчості

Предмет і завдання психології дитячої творчості. Зовнішньопредметні та внутрішньопредметні взаємозв'язки психології дитячої творчості. Поняття про творчість та її структуру. Нейрофізіологічні механізми творчості. Творчість як біологічний і соціальний феномен.

1. Особливістю творчості дитини є її:

- а) цілеспрямованість;
- б) тотальність;
- в) спонтанність;
- г) новизна;
- д) багатофункціональність.

2. Одиницею творчого процесу є:

- а) творчий акт;
- б) особистість творця;
- в) детектори новизни;
- г) кінцевий продукт творчої діяльності;
- д) творча активність.

3. Послідовність творчих актів – це:

- а) творча особистість;
- б) творчі здібності;
- в) креативність;
- г) творчий процес людини;
- д) творчий задум.

4. Скільки підходів виокремлюють сучасні дослідники при розкритті сутності поняття “творчість”?

- а) один підхід;
- б) два підходи;
- в) три підходи;
- г) чотири підходи;
- д) п'ять підходів.

5. Який із компонентів не є структурною складовою творчості?

- а) процес творчої діяльності;
- б) процес виховання;
- в) продукт творчості;
- г) середовище, умови, в яких проходить творчість;
- д) особистість творця.

6. Який компонент творчості є її центральною складовою?

- а) продукт творчої діяльності особистості;

- б) процес творчої діяльності;
- в) особистість творця;
- г) творчі задатки особистості;
- д) середовище, умови, в яких проходить творчість.

7. Яке поняття пов'язане з науковою діяльністю професора О.Л. Чижевського?

- а) геліобіологія;
- б) сонячна батарея;
- в) ультрафіолет;
- г) барометр;
- д) біоінженерія.

8. Які два незалежні класи молекулярних сполук виникли у добіологічній (“хімічній”) фазі розвитку життя на Землі?

- а) протеїни та нуклеїнові кислоти;
- б) жири та протеїни;
- в) нуклеїнові кислоти та вуглеводи;
- г) ароматичні сполуки та вуглеводи;
- д) альдегіди та ліпіди.

9. Яка наука досліджує ритми нашого життя, задані природою, рухом Сонця та фазами Місяця?

- а) геліобіологія;
- б) хронобіологія;
- в) біогеоценологія;
- г) імунологія;
- д) цитологія.

10. Завданнями психології дитячої творчості є:

- а) визначення основних історичних етапів розвитку досліджень творчості у психологічній науці, розкриття сутності, стадіальності, природи творчого процесу;
- б) вивчення психологічних особливостей творчої особистості, дослідження передумов, які запускають творчі процеси та стимулюють їх становлення;
- в) вивчення генезису творчих проявів у період дитинства, аналіз підходів до класифікації видів дитячої творчості;
- г) розкриття методів дослідження творчого потенціалу дитини, розробка та пошук засобів активізації дитячої творчості;
- д) всі відповіді правильні.

11. Творчість у дошкільному віці є:

- а) механізмом адаптації дитини до світу;
- б) механізмом реалізації дитиною себе у світі;
- в) механізмом самовираження дитини;
- г) намаганням дитини бути таким, як дорослий;
- д) всі відповіді правильні.

12. Найважливішим творчим актом із часу формування земної поверхні є:

- а) еволюція всього живого;
- б) виникнення життя на Землі;
- в) виникнення різноманітності живих організмів;
- г) виникнення здатності живих організмів до самовідтворення;
- д) всі відповіді правильні.

13. Виберіть варіант, в якому висвітлені зовнішньопредметні зв'язки психології дитячої творчості:

- а) філософія, педагогіка, естетика, анатомія та фізіологія людини;
- б) психодіагностика, історія психології, етнопсихологія, патопсихологія;
- в) методики викладання фахових дисциплін, нейропсихологія, порівняльна психологія, етика;
- г) психологія обдарованості, педагогіка, загальна психологія, спеціальна психологія;
- д) психологія розвитку, анатомія та фізіологія людини, філософія, педагогічна психологія.

14. Предметом психології дитячої творчості є:

- а) вивчення процесу та продукту творчої діяльності дитини;
- б) саморозвиток дитини;
- в) вивчення процесу й продукту творчої діяльності дошкільника та генезису творчих проявів особистості у період дитинства;
- г) вивчення процесу та продукту творчої діяльності дитини, її особистості як творця й умов стимулювання творчого потенціалу підростаючого покоління;
- д) стимулювання становлення творчих процесів особистості.

15. Творчість – це:

- а) синтез властивостей і рис характеру, які характеризують ступінь їх відповідності вимогам певного виду навчально-творчої діяльності та які обумовлюють рівень результативності цієї діяльності;
- б) діяльність людини, спрямована на створення якісно нових, невідомих раніше духовних або матеріальних цінностей;
- в) творча, новаторська діяльність;
- г) дослідження передумов, які запускають творчі процеси та стимулюють їх становлення;
- д) вивчення генезису творчих проявів у період дитинства.

Відповіді для самоперевірки:

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
б	а	г	б	б	в	а	а	б	д	а	б	а	г	б

Тема 2. Історія розвитку досліджень творчості в психологічній науці

Особливості античної психології творчості. Специфіка поглядів на проблему креативності в період Середньовіччя. Дослідження творчості мислителями епох Відродження та Просвітництва. Висвітлення проблеми творчості зарубіжними

психологічними течіями XX ст. Системні підходи до вивчення творчості вітчизняними дослідниками.

1. В якому історичному періоді через постійну зверненість у своїй творчості до Бога людина залишилася обмеженою ним?

- а) в період античності;
- б) в період Середньовіччя;
- в) в період Відродження;
- г) в період Просвітництва;
- д) в період Середньовіччя та Відродження.

2. Хто є автором теорії трьох кілець?

- а) А. Маслоу;
- б) Дж. Рензулі;
- в) Е. Торренс;
- г) Дж. Гілфорд;
- д) К. Маркс.

3. Хто запровадив коефіцієнт креативності S_c , відмінний від IQ – показника інтелекту?

- а) Дж. Гілфорд;
- б) В. Келлер;
- в) Ф. Шеллінг;
- г) К. Коффка;
- д) І. Кант.

4. Хто проповідував вічне існування атомів?

- а) Аристотель;
- б) Демокрит;
- в) Піфагор;
- г) Ф. Шеллінг;
- д) Платон.

5. У який історичний період людина почала відчувати себе творцем, а творчість розглядати як мистецтво в широкому розумінні?

- а) у період античності;
- б) у часи Середньовіччя;
- в) в епоху Відродження;
- г) в епоху Просвітництва;
- д) у XX ст.

6. Хто називав творчу діяльність продуктивною здатністю уяви?

- а) І. Кант;
- б) Платон;
- в) Ф. Ніцше;
- г) Й. Песталоцці;
- д) К. Маркс.

7. Як інтерпретують творчість зарубіжні психологічні течії XX ст.?

- а) наука, яку реалізовано в сучасному виробництві;

- б) винахідництво, мета якого – розв’язати задачі, поставлені певними ситуаціями;
- в) інтелектуально виражена форма соціальної діяльності особистості;
- г) немає правильної відповіді;
- д) всі відповіді правильні.

8. Головним принципом гештальтизму є принцип:

- а) наочності;
- б) науковості;
- в) цілісності;
- г) послідовності;
- д) активності.

9. Оберіть варіант відповіді, який відповідає моделі структури інтелекту за Дж. Гілфордом:

- а) подразник – імпульс – реакція;
- б) матеріал – операції – результати;
- в) мотивація – діяльність – результати;
- г) процес – продукт – умови – особистість;
- д) матеріал – середовище – процес – результати.

10. Хто із представників зарубіжної психології першим наголосив, що творчість є найбільш універсальною функцією людини, яка призводить до всіх форм її самовираження та є важливою складовою процесу самоактуалізації особистості?

- а) А. Маслоу;
- б) Ф. Шеллінг;
- в) В. Келлер;
- г) К. Коффка;
- д) Дж. Гілфорд.

11. Сучасний стан дослідження творчості можна розглядати як процес зближення яких двох підходів?

- а) концептуального та теоретичного;
- б) теоретичного та прикладного;
- в) процесуального та теоретичного;
- г) прикладного й особистісного;
- д) процесуального та особистісного.

12. Хто трактував творчість як особливість поведінки особистості, що виражається в оригінальних способах отримання продукту, у нових підходах до проблеми з різних точок зору?

- а) Дж. Рензуллі;
- б) Е. Торренс;
- в) А. Маслоу;
- г) К. Маркс;
- д) Дж. Віко.

13. Яка тенденція пов’язана з розумінням Бога як божественної особистості, яка за допомогою вольового акту породжує буття з небуття, що і є творчістю?

- а) теїстична;
- б) пантеїстична;
- в) богословська;
- г) раціоналістична;
- д) релігійна.

14. Хто визначив творчість через характеристики процесу, в ході якого проявляється чутливість до проблем, дефіциту прогалин у знаннях, до змішування різнопланової інформації, до дисгармонії елементів навколишнього середовища?

- а) Дж. Гілфорд;
- б) Е. Торренс;
- в) О. Потебня;
- г) С. Рубінштейн;
- д) А. Лазурський.

15. Хто охарактеризував творчу особистість через такі її риси: готовність до ризику, імпульсивність, незалежність, нерівномірність успіхів при вивченні різних навчальних предметів, почуття гумору, самотність, пізнавальна скрупульозність, несприймання на віру, критичний погляд на речі, які вважають “священними”, сміливість уявлення та мислення?

- а) Д. Богоявленська;
- б) Д. Ельконін;
- в) О. Лук;
- г) Н. Хазратова;
- д) В. Дружинін.

Відповіді для самоперевірки:

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
б	б	а	б	в	а	д	в	б	а	д	а	а	б	в

Тема 3. Поняття про творчий процес та його психологічна характеристика

Особливості творчого процесу на різних рівнях психіки. Стадії (етапи) творчої діяльності. Форми прояву продуктів творчої діяльності.

1. Автором чотиристадійної теорії творчого процесу особистості є:

- а) В. Вінаке;
- б) І. Ейндговен;
- в) Я.О. Пономарьов;
- г) Ж. Ефель;
- д) Г. Воллес.

2. Який рівень психіки зводить роботу мозку до інтуїції?

- а) підсвідомий;
- б) чуттєвий;
- в) мислительний;

- г) свідомий;
- д) надсвідомий.

3. Особливим інструментом свідомого рівня творчості є:

- а) логічні операції;
- б) образи уяви;
- в) образи пам'яті;
- г) органи чуття;
- д) образи сприймання.

4. Який рівень психіки особистості лежить в основі вищих проявів творчості?

- а) надсвідоме;
- б) свідоме;
- в) підсвідоме;
- г) інтуїція;
- д) самосвідомість.

5. Процес і результат виявлення того, що існує в природі, суспільстві чи людині – це:

- а) відкриття;
- б) винахід;
- в) художні образи;
- г) втілення;
- д) задум.

6. Сукупність феноменів, у функціонуванні та впливі яких суб'єкт не віддає собі звіту – це:

- а) несвідоме;
- б) свідоме;
- в) інтуїція;
- г) надсвідоме;
- д) фрустрація.

7. Фрустрація – це:

- а) психічний стан зростаючого емоційно-вольового напруження, що виникає в конфліктних ситуаціях, які перешкоджають досягненню мети чи задоволенню потреб і бажань;
- б) більш чи менш яскраві образи, які виникають під час сну;
- в) сфера психіки, що характеризується контролем свідомості за перебігом психічних процесів;
- г) особлива якість, яку набуває індивід у суспільстві;
- д) процес створення матеріальних цінностей, творів мистецтва, відкриття в науці тощо.

8. Створення нових предметів, технік і технологій із природних речовин – це:

- а) відкриття;
- б) втілення;

- в) винахід;
- г) задум;
- д) інсайт.

9. Узагальнена й разом із тим конкретна картина людського життя чи навколишнього світу, що створена творчою уявою митця, – це:

- а) сновидіння;
- б) інсайт;
- в) винахід;
- г) відкриття;
- д) художній образ.

10. Що таке інтуїція?

- а) глибокий аналіз творчого процесу;
- б) набір інтелектуальних якостей;
- в) форма мислення;
- г) нейрофізіологічні задатки;
- д) знання, якими володіє людина, але не знає, яким шляхом вона їх набула.

11. Інсайт – це:

- а) втрата мозкової активності;
- б) знаходження “щасливих” думок;
- в) раптове осяяння;
- г) аналіз, синтез дії, що відбувається;
- д) нові закономірності дії мозку.

12. Творчість на рівні підсвідомості виникає:

- а) на основі філогенетичного та індивідуального досвіду;
- б) на основі створення нових значущих цінностей;
- в) на основі уваги, яка приділяється критеріям об’єктивної новизни;
- г) на основі уваги, яка приділяється критеріям оригінальності продуктів творчої діяльності;
- д) на основі самореалізації людини.

13. Ж. Ефель розглядав творчість як:

- а) здатність утворювати нові комбінації для розв’язання складних проблем;
- б) серію стадій, яка розглядається як єдина дія цілісної психіки;
- в) процес, який розвивається в певному часі й просторі та має якісно виражені стадії;
- г) діяльність людини, спрямовану на створення якісно нових, невідомих раніше духовних або матеріальних цінностей;
- д) процес самозвітів діячів мистецтва й науки.

14. Хто з учених спростував погляд на творчий процес як на серію стадій?

- а) І. Ейндговен;
- б) Г. Гельмгольц;
- в) Б. Гізелін;
- г) А. Пуанкаре;
- д) Ж. Ефель.

15. До складу логічних операцій не належать:

- а) висновки;
- б) аналіз;
- в) синтез;
- г) абстракція;
- д) узагальнення.

Відповіді для самоперевірки:

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
д	д	а	а	а	а	а	в	д	д	в	а	а	в	а

Тема 4. Психологічні особливості творчої особистості

Поняття про творчу особистість. Взаємозв'язок інтелектуальності та креативності. Здібності в структурі особистості. Ознаки (рис) творчої особистості. Типологія творчих особистостей.

1. На думку кого, внутрішнім стрижнем креативної особистості є її сміливість?

- а) Х. Сельє;
- б) В.Н. Дружиніна;
- в) Л. Мак-Кіннона;
- г) А. Олаха;
- д) І.П. Павлова.

2. Вид мислення, пов'язаний із розв'язанням задач, що мають багато нестандартних, оригінальних рішень, – це:

- а) креативне мислення;
- б) дивергентне мислення;
- в) конвергентне мислення;
- г) абстрактно-логічне мислення;
- д) немає правильної відповіді.

3. Хто з учених провідними рисами творчої особистості вважає її готовність до ризику, імпульсивність, незалежність?

- а) В.А. Бехтерев;
- б) С.Л. Рубінштейн;
- в) Д.Б. Ельконін;
- г) О.М. Лук;
- д) Дж. Гілфорд.

4. Хто з учених поділив творчих особистостей на візуалів і вербалів?

- а) Л. Мак-Кіннон;
- б) К. Тейлор;
- в) Х. Сельє;
- г) Д. Прайс;
- д) В.І. Андреев.

5. Здібності – це:

а) індивідуально-психологічні особливості особистості, які є умовою успішного здійснення певної діяльності й визначають відмінності в оволодінні людиною необхідними для неї знаннями, вміннями, навичками;

б) якісно своєрідна сукупність задатків, від якої залежить успішність певної діяльності;

в) високий ступінь обдарованості в одній чи кількох галузях діяльності;

г) потенційні можливості, що виявляються в діяльності, яка не може існувати без них;

д) нейрофізіологічні задатки, специфіка когнітивної сфери, особистісні утворення, що зумовлюють творчу активність особистості.

6. Креативна особистість – це:

а) особистість, яка має внутрішні передумови для творчої діяльності – нейрофізіологічні задатки, специфіку когнітивної сфери, особистісні утворення, що зумовлюють її творчу активність, тобто не стимульовану ззовні пошукову та перетворювальну діяльність;

б) особистість, яка внаслідок впливу зовнішніх факторів набула потрібні для реалізації творчого потенціалу додаткові мотиви, особистісні утворення, здібності, що сприяють досягненню творчих результатів в одному чи кількох видах творчої діяльності;

в) індивідуально-психологічні особливості особистості, які є умовою успішного здійснення певної діяльності й визначають відмінності в оволодінні людиною необхідними для неї знаннями, вміннями, навичками;

г) високий ступінь обдарованості в одній чи кількох галузях діяльності;

д) найвищий ступінь прояву творчих сил людини, пов'язаний зі створенням якісно нових, унікальних продуктів діяльності в якійсь галузі пізнання, які мають історичне значення в житті суспільства.

7. Дайте визначення поняттю творча особистість:

а) найвищий ступінь прояву творчих сил людини, пов'язаний зі створенням якісно нових, унікальних продуктів діяльності в якійсь галузі пізнання, які мають історичне значення в житті суспільства;

б) особистість, яка внаслідок впливу зовнішніх факторів набула потрібні для реалізації творчого потенціалу додаткові мотиви, особистісні утворення, здібності, що сприяють досягненню творчих результатів в одному чи кількох видах творчої діяльності;

в) індивідуально-психологічні особливості особистості, які є умовою успішного здійснення певної діяльності й визначають відмінності в оволодінні людиною необхідними для неї знаннями, вміннями, навичками;

г) особистість, яка має внутрішні передумови для творчої діяльності – нейрофізіологічні задатки, специфіку когнітивної сфери, особистісні утворення, що зумовлюють її творчу активність, тобто не стимульовану ззовні пошукову та перетворювальну діяльність;

д) високий ступінь обдарованості в одній чи кількох галузях діяльності.

8. Чим характеризуються спеціальні здібності?

а) здібності, які є наслідком їх розвитку в процесі теоретичної чи практичної діяльності;

б) якісно своєрідна сукупність здібностей, від якої залежить успішність певної діяльності;

в) здібності, які певною мірою виявляються в усіх видах діяльності – грі, навчанні, праці (комунікативні, організаторські, мнемічні тощо); завдяки цим здібностям люди успішно оволодівають різними видами діяльності;

г) найвищий ступінь прояву творчих сил людини, пов'язаний зі створенням якісно нових, унікальних продуктів діяльності в якійсь галузі пізнання, які мають історичне значення в житті суспільства;

д) здібності, які виявляються у спеціальних видах діяльності (уява – ознака літературних здібностей, музичний слух – підґрунтя музичних здібностей).

9. Системна соціальна якість індивіда, яка обумовлена його включенням у предметну діяльність і спілкування з іншими людьми, тобто включеннями в систему суспільних відносин – це:

а) особистість;

б) особа;

в) задатки;

г) здібності;

д) індивідуальність.

10. Талант – це:

а) якісно своєрідна сукупність здібностей, від якої залежить успішність певної діяльності;

б) найвищий ступінь прояву творчих сил людини, пов'язаних зі створенням якісно нових, унікальних продуктів діяльності;

в) високий ступінь обдарованості в одній чи кількох галузях діяльності;

г) галузь пізнання, яка має історичне значення в житті суспільства;

д) здібність, яка виявляється у специфічних видах діяльності.

11. На думку А. Олаха, творчих людей відрізняють такі риси:

а) працьовитість, чуйність, швидка адаптація до нових умов;

б) сумлінність у роботі, акуратність, пунктуальність;

в) почуття власної гідності, великодушність, милосердя, самолюбство;

г) дбайливе ставлення до речей, стриманість, шляхетність, оптимізм;

д) незалежність, відкритість розуму, висока толерантність до не визначених і нерозв'язуваних ситуацій, розвинене естетичне чуття.

12. Звертаючись до типу мислення творчих особистостей, Л. де Бройль поділив їх на:

а) інтуїстів та логістів;

б) аналітиків та геометрів;

в) експериментаторів і теоретиків;

г) візуалів і вербалів;

д) романтиків і класиків.

13. В.І. Андреев виділив такі типи творчих особливостей:

а) виконавці та мислителі;

б) романтики й класики;

в) вербалісти і практики;

г) організатори, мислителі, ініціатори;

д) теоретики-логіки, теоретики-інтуїтивісти, практики, організатори, ініціатори.

14. Коли, на думку Е. Торренса, інтелект і креативність утворюють єдиний фактор?

а) IQ нижчий за 115-120;

б) IQ вищий за 115-120;

в) IQ у межах 130-140;

г) IQ вищий за 150;

д) залежності не існує.

15. Загальні здібності – це:

а) здібності, які певною мірою виявляються у всіх видах діяльності;

б) комунікативні вміння;

в) організаторські вміння;

г) мнемічні вміння;

д) всі відповіді правильні.

Відповіді для самоперевірки:

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
в	б	г	г	а	а	б	д	а	в	д	в	д	а	д

Тема 5. Становлення творчої особистості дитини

Прояви творчості в дитячому віці. Значення уяви у творчій діяльності дитини. Фактори становлення творчої особистості дитини. Бар'єри на шляху реалізації творчого потенціалу дитини. Робота дорослих зі стимулювання дитячої творчості.

1. Вид непродуктивної діяльності, мотив якої полягає не в її результаті, а в самому процесі:

а) конструювання;

б) співи;

в) малювання;

г) гра;

д) ліплення.

2. Які види уяви виділив К. Дяченко?

а) довільну, мимовільну;

б) короткотривалу, довготривалу;

в) афективну, пізнавальну;

г) сенсорну, моторну;

д) особистісну, колективну.

3. Який вік дитини учені називають сензитивним для розвитку образного мислення та уяви?

- а) 1-3 роки;
- б) 1-5 років;
- в) 3-5 років;
- г) 5-12 років;
- д) 3-18 років.

4. Етап дитячої творчості, на якому в дитини виникає ідея (самостійна або запропонована дорослими (батьками, вихователями)) створення чогось нового, – це:

- а) формування задуму;
- б) аналіз задуму;
- в) перевірка актуальності;
- г) реалізація задуму;
- д) аналіз творчої роботи.

5. Який бар'єр на шляху реалізації творчого потенціалу дитини не належить до факторів оточення?

- а) сімейні умови;
- б) нестача або відсутність стимуляції;
- в) тиск ровесників;
- г) порушення саморегуляції;
- д) уповільнене навчання.

6. Вид уяви, спрямований на вирішення внутрішніх конфліктів, зменшення негативних переживань і засвоєння позитивних зразків людських відносин і емоцій, – це:

- а) художня уява;
- б) технічна уява;
- в) афективна уява;
- г) творча уява;
- д) пізнавальна уява.

7. Здатність створювати щось нове, незвичайне виникає в дитинстві завдяки розвитку таких психічних функцій, як:

- а) уваги, уяви;
- б) пам'яті, уваги;
- в) уяви, мислення;
- г) мислення, пам'яті;
- д) уваги, мислення.

8. Вид уяви, пов'язаний зі специфічним відображенням об'єктивного світу, подоланням суперечностей в уявленнях дитини про дійсність, добудовуванням і уточненням цілісної картини світу, – це:

- а) художня уява;
- б) технічна уява;
- в) наукова уява;

- г) творча уява;
- д) пізнавальна уява.

9. Фактори оточення, що перешкоджають реалізації творчого потенціалу особистості дитини:

- а) депресія, неорганізованість, хронічна відсутність або нестача стимулів;
- б) тривожність, непослух, сімейні умови, тиск ровесників, самотність;
- в) сімейні умови, хронічна відсутність або нестача стимулів, тиск ровесників, самотність;
- г) непослух, депресія, тривожність, хронічна відсутність або нестача стимулів;
- д) неорганізованість, тиск ровесників, самотність, сімейні умови.

10. Серед суб'єктивних причин, що перешкоджають реалізації творчого потенціалу особистості дитини:

- а) порушення здібностей до навчання, відсутність конкретних програм, технологій для роботи з обдарованими дітьми, низька впевненість педагогів у собі;
- б) нетрадиційні види обдарованості, які не відповідають очікуванням педагогів, непослух, низький психологічний рівень підготовки педагогів до роботи з творчими дітьми;
- в) порушення здібностей до навчання, низький психологічний рівень підготовки педагогів до роботи з творчими дітьми;
- г) порушення здібностей до навчання, відсутність конкретних програм, технологій для роботи з обдарованими дітьми, дефіцит у дорослих психологічних знань про індивідуально-психологічні особливості поведінки й розвитку обдарованих дітей;
- д) нетрадиційні види обдарованості, які не відповідають очікуванням педагогів, порушення здібностей до навчання, які накладаються на виконання.

11. Передумовою формування дитячої творчості є:

- а) самостійна робота дитини;
- б) спільна робота дитини з однолітками;
- в) спільна творча робота дитини з дорослими;
- г) заохочення розвитку індивідуальних нахилів та здібностей дитини;
- д) повноцінний розвиток задатків і навичок дитини.

12. Які ознаки характеризують дитячу творчість?

- а) асинхронність;
- б) нерівномірність;
- в) імпровізація;
- г) неусвідомлений характер творчості;
- д) всі відповіді правильні.

13. Які ознаки не належить до характеристик пізнавальної уяви?

- а) пов'язана зі специфічним відображенням об'єктивного світу;
- б) пов'язана з подоланням суперечностей в уявленнях дитини про дійсність;
- в) пов'язана з добудовуванням й уточненням цілісної картини світу;
- г) має відтворювальний характер;
- д) усі відповіді правильні.

14. Яка тактика спілкування дорослого з дитиною використовується при особистісно-орієнтованій моделі виховання?

- а) творчий процес;
- б) спілкування з дитиною;
- в) співробітництво;
- г) творчий акт;
- д) ігрова діяльність.

15. Дайте визначення поняттю уява:

а) системна соціальна якість індивіда, яка обумовлена його включенням у предметну діяльність і спілкування з іншими людьми, тобто включенням в систему суспільних відносин;

б) суспільний, надіндивідуальний феномен, конкретні творчі акти якого завжди являють собою досягнення індивідів;

в) процес створенням людиною на основі досвіду образів предметів, яких вона ніколи не сприймала, своєрідна форма відображення людиною дійсності, в якій виявляється активний випереджальний характер пізнання нею світу;

г) найвищий ступінь прояву творчих сил людини, пов'язаний зі створенням якісно нових, унікальних продуктів діяльності в якійсь галузі пізнання, які мають історичне значення в житті суспільства;

д) якісно своєрідна сукупність здібностей, від якої залежить успішність певної діяльності.

Відповіді для самоперевірки:

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
г	в	г	а	г	в	в	д	в	д	в	д	д	в	в

Тема 6. Види дитячої творчості

Види дитячої творчості. Особливості дитячого образотворчого мистецтва. Дитяче словотворення та неологізми як продукти стихійної творчої вербальної активності дітей. Розвиток творчих здібностей дитини в музичній діяльності. Значення творчого конструювання в дитинстві. Розвиток творчих здібностей дитини в умовах спільної гри.

1. Творчість, яка відіграє надзвичайно важливу роль у житті людини та полягає в організації життя в сім'ї (приготування їжі, розподіл бюджету, облаштування квартири, виховання дітей тощо), – це:

- а) ситуаційна творчість;
- б) технічна творчість;
- в) художня творчість;
- г) ігрова творчість;
- д) побутова творчість.

2. Найпоширенішими видами творчості серед дітей є:

- а) наукова, побутова, ігрова творчість;
- б) художня, технічна, ігрова творчість;

- в) ситуаційна, військова, художня творчість;
- г) навчальна, комунікативна, ігрова творчість.

3. Хто виокремив 20 різних видів простих каракуль, серед яких дитина обирає ті, які їй найбільше сподобалися?

- а) Дж. Гілфорд;
- б) П. Джексон;
- в) Б.М. Теплов;
- г) В.О. Моляко;
- д) Р. Келлог.

4. У якому віці в дитини складається індивідуальна символічна система, яка дозволяє їй використовувати просторові та кольорові коди для передачі інформації за допомогою малюнка?

- а) у 5 років;
- б) у 3 роки;
- в) у 4 роки;
- г) у 6 років;
- д) у 1,5 роки.

5. Особливістю дитячого малюнка є:

- а) подібність розвитку зображення в онтогенезі та філогенезі;
- б) відсутність накладання одних фігур на інші;
- в) співвіднесення малюнка з його назвою;
- г) а, б, в;
- д) немає правильної відповіді.

6. Вид творчості, спрямований на участь суб'єкта у грі, де потрібні винахідливість, нововведення, вигадка, оригінальний результат, – це:

- а) наукова творчість;
- б) технічна творчість;
- в) художня творчість;
- г) ігрова творчість;
- д) військова творчість.

7. В якій групі діти називають будівлі найближчого оточення, згодом – вчаться будувати за особистими враженнями від спостережень (відображенням конкретних уявлень навколишнього світу)?

- а) середній групі;
- б) старшій групі;
- в) молодшій групі;
- г) ясельній групі;
- д) підготовчій групі.

8. У якому віці діти можуть відновлювати цілісний контур знайомої мелодії за її окремими деталями?

- а) у 8-10 місяців;
- б) в 11 місяців;

- в) в 1 рік 5 місяців;
- г) у 2 місяці;
- д) у 7 років.

9. Творчість, спрямована на керівництво колективами людей, їх діяльністю, прийняття рішень у гострих ситуаціях бою, міжособистісних конфліктів, – це:

- а) ситуаційна творчість;
- б) комунікативна творчість;
- в) військова і управлінська творчість;
- г) побутова творчість;
- д) технічна творчість.

10. Творчість, пов'язана з діяльністю людини в певній галузі науки, наприклад, у математиці, фізиці, біології тощо, – це:

- а) наукова творчість;
- б) технічна творчість;
- в) художня творчість;
- г) ігрова творчість;
- д) військова творчість.

11. Який період охоплює домовленнєвий етап розвитку мовлення дитини?

- а) від 5 до 11 місяців;
- б) від 11 місяців до 1 року 5 місяців;
- в) від 1 року 5 місяців до 3 років;
- г) від 2 до 11 місяців;
- д) від 4 до 7 років.

12. Творчість, яка передбачає розв'язання завдань, що постають перед людиною і поза роботою, і поза сім'єю, – це:

- а) ситуаційна творчість;
- б) комунікативна творчість;
- в) військова і управлінська творчість;
- г) побутова творчість;
- д) технічна творчість.

13. Навчальна творчість – це творчість:

- а) спрямована на створення нових машин, пристроїв, деталей, зміну їх функцій;
- б) спрямована на керівництво колективами людей, їх діяльністю, прийняття рішень у гострих ситуаціях бою, міжособистісних конфліктів;
- в) пов'язана з діяльністю людини в певній галузі науки;
- г) спрямована на участь суб'єкта у грі, де потрібні винахідливість, нововведення, вигадка, оригінальний результат;
- д) спрямована на засвоєння нових знань і виконання нових завдань.

14. На якому етапі розвитку мовлення дитина починає аналізувати звуки рідної мови й поєднувати їх у склади?

- а) домовленнєвий етап;
- б) етап первинного оволодіння мовленням;
- в) етап оволодіння простими граматичними структурами;

- г) етап оволодіння складними граматичними структурами;
- д) етап свідомого ставлення до мовлення у житті людини.

15. Хто з науковців, із урахуванням різних видів людської діяльності, виокремлює такі види творчості, як наукову, технічну, літературну, образотворчу, музичну, ігрову, навчальну, побутову, військову, управлінську, ситуаційну, комунікативну?

- а) Дж. Гілфорд;
- б) П. Джексон;
- в) Б.М. Теплов;
- г) В.О. Моляко;
- д) Дж. Гетцельс.

Відповіді для самоперевірки:

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
д	б	д	а	г	г	в	а	в	а	г	а	д	а	г

Модуль II. Психологічна діагностика та активізація дитячої творчості

Тема 7. Методи дослідження дитячої творчості

Психодіагностика творчого потенціалу дитини. Основні методи вивчення творчої активності особистості дитини. Використання допоміжних методів для дослідження творчих здібностей дитини.

1. Шлях, спосіб отримання інформації про ті психологічні феномени, які цікавлять дослідника, – це:

- а) тестування;
- б) самоспостереження;
- в) бесіда;
- г) експеримент;
- д) метод.

2. Який із методів не належить до методів традиційної психології дитячої творчості?

- а) метод інтерв'ю;
- б) метод спостереження;
- в) метод моделювання ситуації творчої задачі;
- г) метод аналізу процесу та продукту діяльності особистості;
- д) біографічний метод.

3. Спостереження – це:

- а) метод психологічного дослідження, що полягає у спогляданні дослідника за власними почуттями, думками;

б) метод тривалого, планомірного, цілеспрямованого опису психологічних особливостей, які виявляються в поведінці та діяльності людини на основі їх безпосереднього сприймання дослідником;

в) метод поглибленого дослідження й пізнання людиною моментів власної активності: окремих думок, образів, почуттів, переживань, актів мислення тощо;

г) методичний прийом отримання психологічної інформації за допомогою системи питань, кожне з яких логічно пов'язане з метою дослідження;

д) цілеспрямований, чітко поставлений дослід, який дозволяє точно врахувати умови, плавно втручатись, багаторазово змінювати і повторювати хід його проведення.

4. Вид спостереження, який проводиться в житті неорганізовано, без плану, фрагментарно, залежить від багатьох випадкових чинників і не спирається на застосування нових психологічних знань, а тому є поверховим, – це:

- а) побутове спостереження;
- б) цілеспрямоване спостереження;
- в) планомірне спостереження;
- г) природне спостереження;
- д) систематичне спостереження.

5. Не є вимогою наукового спостереження його:

- а) цілеспрямованість;
- б) планомірність;
- в) природність;
- г) самостійність;
- д) активність.

6. Цілеспрямований, чітко поставлений дослід, який дозволяє точно врахувати умови, плавно втручатись, багаторазово змінювати і повторювати хід його проведення, – це:

- а) інтерв'ю;
- б) бесіда;
- в) експеримент;
- г) анкетування;
- д) спостереження.

7. Вид бесіди, при якому зміст запитань заздалегідь не планується, спілкування протікає вільніше та ширше, – це:

- а) процесуальна;
- б) регламентована;
- в) апаратурна;
- г) нерегламентована;
- д) міжособистісна.

8. Володіння цим методом дозволяє досліднику отримати психологічну інформацію про досліджуваних, керуючись вмілим аналізом їх звичайної роботи:

- а) метод аналізу процесу і продуктів діяльності особистості;
- б) біографічний метод;

- в) тестування;
- г) анкетування;
- д) бесіда.

9. Хто з представників психологічної науки поділив методи психології творчості на 2 групи – методи отримання вихідних даних та методи їх ресстрації й попередньої обробки?

- а) Я.О. Пономарьов;
- б) С.Л. Рубінштейн;
- в) Дж. Гілфорд;
- г) В.О. Моляко;
- д) Е. Торренс.

10. На думку кого "... експеримент бере в природи те, що дослідник хоче, на відміну від спостереження, яке забирає те, що йому пропонує природа"?

- а) Е. Торренс;
- б) І.П. Павлов;
- в) Дж. Гілфорд;
- г) В.О. Моляко;
- д) Дж. Гілфорд.

11. Як називаються стандартизовані психодіагностичні методики, які дозволяють отримати зіставлявані кількісні та якісні показники рівня розвитку досліджуваних феноменів?

- а) спостереження;
- б) тести;
- в) бесіди;
- г) анкети;
- д) спогади.

12. До методів традиційної психології належать:

- а) спостереження, експеримент;
- б) самоспостереження, тестування;
- в) анкетування, біографічний метод;
- е) метод аналізу процесу і продуктів діяльності особистості;
- г) інтерв'ю, бесіда;
- д) всі відповіді правильні.

13. Ілюстрацією якого методу є праця К.І. Чуковського "Від двох до п'яти"?

- а) інтерв'ю;
- б) бесіди;
- в) біографічного методу;
- г) анкетування;
- д) спостереження.

14. Тести, специфічною особливістю яких є використання слабо структурованого, неоднозначного стимульного матеріалу (наприклад,

малозрозумілих картинок або чорнильних плям розпливчастої конфігурації), на який особистість ніби проектує свої психічні властивості, – це:

- а) вербальні тести;
- б) проєктивні тести;
- в) бланкові тести;
- г) апаратурні тести;
- д) процесуальні тести.

15. Одним із перших методів у психології творчості, якщо розглядати її розвиток у хронологічній послідовності, є:

- а) бесіда;
- б) анкетування;
- в) експеримент;
- г) самоспостереження;
- д) спостереження.

Відповіді для самоперевірки:

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
д	в	б	а	д	в	г	а	а	б	б	д	в	б	г

Тема 8. Засоби активізації дитячої творчості

Метод спроб та помилок. Мозковий штурм. Метод синектики. Метод фокальних об'єктів (МФО). Морфологічний аналіз винахідницьких задач.

1. Що передбачає метод спроб та помилок?

- а) вивчення різноманітних засобів стимулювання творчого потенціалу дитини;
- б) акумулювання деякого досвіду та знань;
- в) зняття психічної інерції й отримання максимальної кількості нових ідей у мінімальний термін;
- г) розв'язання завдань шляхом добору різноманітних варіантів, рішень;
- д) надзвичайні поєднання, які утворюються шляхом вільних асоціацій.

2. Вчити дітей висловлювати будь-які, навіть найнесподіваніші припущення, щоб віднайти компромісний варіант вирішення проблеми, – це:

- а) мета методу спроб та помилок;
- б) об'єкт методу спроб і помилок;
- в) завдання методу спроб та помилок;
- г) предмет методу спроб і помилок;
- д) всі відповіді правильні.

3. Метод колективного пошуку нетрадиційних шляхів розв'язання проблеми – це:

- а) спостереження;
- б) тестування;
- в) мозковий штурм;

- г) експеримент;
- д) бесіда.

4. Що не входить до правил дотримання методу мозкового штурму?

- а) ідей має бути якомога більше;
- б) потрібно працювати з великою підгрупою (8-13 дітей);
- в) усе висловлене можна комбінувати як завгодно;
- г) наприкінці слід підбити підсумок, тобто вибрати найбільш цікаву ідею;
- д) дітям потрібно дати установку: можна висловлювати будь-яку думку.

5. Синектика в перекладі з грецької означає:

- а) здатність розуміти та пізнавати власні почуття;
- б) суміщення різнорідних елементів;
- в) здатність сприймати й створювати зорово-просторові композиції, маніпулювати об'єктами в розумі;
- г) здатність досліджувати категорії, взаємовідносини та структури шляхом маніпулювання об'єктами, символами, поняттями;
- д) поєднання різнорідних елементів, що не мають між собою нічого спільного.

6. Про який вид аналогії йде мова: використовується, коли аналог предмета, що розглядається, містить ті самі зовнішні ознаки, що й оригінал, або коли новостворений об'єкт своїм зовнішнім виглядом нагадує будь-який інший?

- а) структурна аналогія;
- б) функціональна аналогія;
- в) аналогія за формою;
- г) особлива аналогія;
- д) символічна аналогія.

7. Функціональна аналогія – це аналогія, яка:

- а) встановлюється за схожістю елементів, які складають об'єкт або входять до нього;
- б) визначає орієнтовну структуру об'єкта;
- в) використовується, коли аналог предмета, який розглядається, містить ті самі зовнішні ознаки, що й оригінал, або коли новостворений об'єкт своїм зовнішнім виглядом нагадує будь-який інший;
- г) визначає коло функцій, які виконує даний об'єкт, та спрямовує свої зусилля на пошук іншого об'єкта, якому властиві такі самі або аналогічні функції;
- д) ґрунтується на принципі ототожнення себе з об'єктом, що розглядається.

8. Метод фокальних об'єктів – це метод:

- а) перенесення ознак випадково вибраних об'єктів на об'єкт, що вдосконалюється, об'єкт, який лежить ніби у фокусі перенесення;
- б) який дозволяє зняти психічну інерцію й отримати максимальну кількість нових ідей у мінімальний термін;
- в) колективного пошуку нетрадиційних шляхів розв'язання проблеми;
- г) який передбачає розв'язання задач шляхом добору різноманітних варіантів, рішень;

д) який зароджується в ранньому дитинстві, коли малюк починає пізнавати світ.

9. Удосконалення об'єкта за рахунок отримання великої кількості оригінальних модифікацій об'єкта з несподіваними властивостями – це:

- а) предмет методу удосконалення об'єкта;
- б) завдання методу удосконалення об'єкта;
- в) об'єкт методу удосконалення об'єкта;
- г) мета методу удосконалення об'єкта;
- д) шлях методу удосконалення об'єкта.

10. Що не є етапом методу морфологічного аналізу?

- а) точне формулювання задачі;
- б) вибір будь-якого варіанта розв'язання;
- в) аналіз усіх варіантів розв'язання;
- г) точне визначення всіх умов розв'язання;
- д) конструювання морфологічної скрині, багатомірної таблиці з усіма характеристиками об'єкту, що розглядається.

11. Засіб активізації дитячої творчості, який полягає у перенесенні ознак випадково вибраних об'єктів на об'єкт, що вдосконалюється, об'єкт, який лежить ніби у фокусі перенесення, – це:

- а) метод спроб та помилок;
- б) мозковий штурм;
- в) метод синектики;
- г) метод фокальних об'єктів;
- д) морфологічний аналіз.

12. Що таке аналогія?

- а) це подібність, схожість у цілому відмінних предметів, явищ за певними властивостями, ознаками або відношеннями;
- б) це сукупність методів встановлення параметрів, структури, інших характеристик досліджуваних об'єктів;
- в) це відтворення якого-небудь явища або спостереження за новим явищем у певних умовах із метою вивчення, дослідження;
- г) це метод отримання інформації шляхом письмових відповідей;
- д) це розмова двох або більше осіб із метою отримання певної інформації, вирішення важливих проблем.

13. За допомогою якої аналогії діти вчаться прийому згортання – вмінню виділяти в образі найголовніше?

- а) особиста аналогія;
- б) структурна аналогія;
- в) символічна аналогія;
- г) інформаційна аналогія;
- д) функціональна аналогія.

14. Хто з науковців досліджував метод спроб та помилок?

- а) В.О. Моляко;

- б) Р. Келлог;
- в) Л.С. Виготський;
- г) Т.М. Ушакова;
- д) Е. Торндайк.

15. У якому періоді дитинства зароджується метод спроб та помилок?

- а) у старшому дошкільному віці;
- б) у молодшому дошкільному віці;
- в) у молодшому шкільному віці;
- г) у середньому та старшому дошкільному дитинстві;
- д) у ранньому дитинстві.

Відповіді для самоперевірки:

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
г	а	в	б	д	в	г	а	г	б	г	а	в	д	д

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Базова програма розвитку дитини дошкільного віку “Я у світі” / [за ред. О.Л. Кононко]. – К.: Світич, 2009. – 430 с.
2. Біла І.М. Психологія дитячої творчості / І.М. Біла. – К.: Фенікс, 2014. – 137 с.
3. Біла І.М. Психологія творчого конструювання в дошкільному віці: монографія / І.М. Біла. – К.: Веселка, 2011. – 431 с.
4. Біла І.М. Технологія становлення творчої обдарованості в дитинстві / І.М. Біла // Навчання і виховання обдарованої дитини: теорія та практика: зб. наук. праць. – К.: Інститут обдарованої дитини, 2010. – Вип. 4. – С. 107-113.
5. Біла І.М. Феномен дитячої творчості / І.М. Біла // Дошкільне виховання. – 2011. – № 1. – С. 7-11.
6. Дмитрієва С.М. Особистість: практичні засади вивчення: навч.-метод. посіб. / С.М. Дмитрієва, Л.М. Король та ін. – Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І Франка, 2011. – 378 с.
7. Карпенко Н.А. Психологія творчості: навч. посіб. / Н.А. Карпенко. – Львів: ЛьвДУВС, 2016. – 156 с.
8. Кучерявий О.Г. Педагогіка і психологія дитячої творчості (аспект самоформування вмінь організувати творчість дітей). – К.: Вища школа, 2000. – 155 с.
9. Психологічна діагностика інтелекту, мислення, креативності дитини / С. Максименко, Л. Кондратенко, О. Главник. – К.: Мікрос-СВС, 2003. – 112 с.
10. Рибалка В.В. Психологія розвитку творчої особистості / В.В. Рибалка. – К.: ІЗМН, 2006. – 235 с.
11. Розвиток творчих здібностей дітей / [за ред. Л.В. Карпенко]. – Суми: Університетська книга, 2000. – 54 с.
12. Роменець В.А. Психологія творчості / В.А. Роменець. – К.: Каравела, 2004. – 289 с.
13. Туриніна О.Л. Психологія творчості / О.Л. Туриніна. – К.: МАУП, 2007. – 157 с.

Додаткова

1. Балацька Л.К. Уява в житті дитини / Л.К. Балацька. – К.: Знання, 2001. – 46 с.
2. Барташнікова І.А. Розвиток уяви та творчих здібностей у дітей 5-7 років / І.А. Барташнікова, О.О. Барташніков. – Тернопіль: Богдан, 1998. – 88 с.
3. Біла І.М. Досвід становлення талантів у Японській державі / І.М. Біла. – К.: Інститут обдарованої дитини, 2011. – 36 с.
4. Біла І.М. Експериментування – джерело творчості дошкільників / І.М. Біла // Проблеми загальної та педагогічної психології: зб. наук. праць Ін-ту психології ім. Г.С. Костюка АПН України. – К.: Ін-т психології ім. Г.С. Костюка, 2008. – Т. 10. – Ч. 4. – С. 39-47.
5. Біла І.М. Конструювання як засіб розвитку творчості дошкільнят / І.М. Біла // Дошкільне виховання. – 2010. – № 5. – С. 10-13.
6. Богоявленская Д.Б. Психология творческих способностей / Д.Б. Богоявленская. – М.: Академия, 2002. – 337 с.
7. Выготский Л.С. Воображение и творчество в детском возрасте / Л.С. Выготский. – М.: Просвещение, 1991. – 93 с.
8. Гальченко В.М. Психологічні чинники розвитку винахідливості у дітей дошкільного віку: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. психол. наук: 19.00.07 /

В.М. Гальченко. – К.: 2011. – 21 с.

9. Гильбух Ю.З. Внимание: одаренные дети / Ю.З. Гильбух. – М.: Знание, 1991. – 80 с.

10. Диагностика и формирование креативности у детей в процессе учебной деятельности / [под ред. Г.В. Ожигановой] // Психологический журнал. – № 2. – 2001. – Т. 22. – С. 75-85.

11. Дружинин В.Н. Психология общих способностей / В.Н. Дружинин. – СПб.: Издательство Питер, 2000. – 368 с.

12. Дуткевич Т.В. Дошкільна психологія: навчальний посібник / Т.В. Дуткевич. – Кам'янець-Подільський: ПП Буйницький О.А., 2006. – 320 с.

13. Ермолаева М.В. Практическая психология детского творчества / М.В. Ермолаева. – М.: Изд-во Московского психолого-социального института; Воронеж: Изд-во НПО "МОДЭК", 2005. – 304 с.

14. Ермолаева-Томина Л.Б. Психология художественного творчества: учеб. пособ. для вузов / Л.Б. Ермолаева-Томина. – М.: Академический Проект, 2003. – 304 с.

15. Ильин Е.П. / Психология творчества, креативности, одаренности / Е.П. Ильин. – СПб.: Питер, 2009. – 448 с.

16. Комарова Т.С. Детское изобразительное творчество: что под этим следует понимать / Т.С. Комарова // Дошкольное воспитание. – 2005. – № 2. – С. 80-86.

17. Кульчицька О.І. Творчі здібності та особливості їх прояву в дитячому віці // Обдарована дитина. – 2000. – № 1. – С. 10-14.

18. Максименко С.Д. Загальна психологія: навч. посіб. / С.Д. Максименко. – К.: Центр учбової літератури, 2010. – 288 с.

19. Моляко В.О. Психологічна теорія творчості / В.О. Моляко // Обдарована дитина. – 2004. – № 6. – С. 2-9.

20. Николаева Е.И. Психология детского творчества / Е.И. Николаева. – СПб.: Речь, 2006. – 220 с.

21. Пашукова Т.І. Практикум із загальної психології / Т.І Пашукова, А.І. Допіра, Г.В. Дьяконов. – К.: Знання, 2000. – 204 с.

22. Психологія: підруч. / [за ред. Ю.Л. Трофімова]. – К.: Либідь, 2008. – 560 с.

23. Развитие речи и творчества дошкольников: игры, упражнения, конспекты занятий / [под ред. О.С. Ушаковой]. – М.: ТЦ Сфера, 2003. – 144 с.

24. Савенков А.И. Психология детской одаренности / А.И. Савенков. – М.: Генезис, 2010. – 440 с.

25. Савенков А.И. Путь к одаренности: исследовательское поведение дошкольников / А.И. Савенков. – СПб.: Питер, 2004. – 272 с.

26. Сисоєва С.О. Підготовка вчителя до формування творчої особистості учня / С.О. Сисоєва. – К.: Полпрофкнига, 2001. – 405 с.

27. Скарбничка ігор для розумних батьків і кмітливих дітлахів / К. Крутій, Н. Маковецька та ін. – Запоріжжя: ЛПКС Лтд, 2000. – 204 с.

28. Страницька І. Локалізація стартів на життєвому шляху творчої особистості / І. Страницька // Психологія і суспільство. – 2002. – №2. – С. 149-155.

Інформаційні ресурси

1. Бібліотека Житомирського державного університету імені Івана Франка [Електронний ресурс]. – Режим доступу до ресурсу: http://irbis.zu.edu.ua/cgi-bin/irbis64r_11/cgiirbis_64.exe

2. Бібліотека Гумер [Електронний ресурс]. – Режим доступу до ресурсу: <http://www.gumer.info/>

3. Бібліотека українських підручників [Електронний ресурс]. – Режим доступу до ресурсу: <http://pidruchniki.ws/>
4. Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського [Електронний ресурс]. – Режим доступу до ресурсу: <http://nbuv.gov.ua>
5. Психологічна бібліотека Київського Фонду сприяння розвитку психічної культури: [Електронний ресурс]. – Режим доступу до ресурсу: <http://psylib.kiev.ua/>

Навчально-методичне видання

Укладач Стахова Ольга Олександрівна

Тестові завдання з курсу “Психологія дитячої творчості”

Посібник для самостійної роботи

Надруковано з оригінал-макета автора

Підписано до друку 11.2021 р. Формат 60x90/16. Папір офсетний.

Гарнітура Times New Roman. Друк різнографічний.

Ум. друк. арк. 1.3. Обл. вид. арк. 2.9. Наклад 50.

Видавець і виготовлювач

Видавництво Житомирського державного університету імені Івана Франка

м. Житомир, вул. Велика Бердичівська, 40

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи:

серія ЖТ №10 від 07.12.2004 р.

електронна пошта (E-mail): zu@zu.edu.ua